

## **Lieksan kaupungin lausunto maantieverkon nopeusrajoitusohjeen päivittämisen kriteerien vaikutuksista**

Kaupunginhallitus 17.06.2024 § 166  
410/00.04.04/2024

Valmistelija

Kaupunginjohtaja

Väylävirasto pyytää Lieksan kaupungilta lausuntoa maanteiden nopeusrajoitusohjeen päivityksessä esitetyn vaihtoehdon vaikutuksista.

### **Tausta**

Väylävirastossa on käynnissä maanteiden nopeusrajoitusohjeen päivitys. Tavoitteena on, että nopeusrajoitusjärjestelmä on kokonaisuutena johdonmukainen ja linjassa nykyisten liikenne- ja ympäristöolosuhteiden kanssa. Siten ohjeella pyritään varmistamaan yhteneväinen palvelutaso eli saavutettavuus ja turvallinen liikenne koko maassa.

Liikenneympäristöön sopivat nopeusrajoitukset vaikuttavat eniten moottoriajoneuvoilla liikkuvien matka-aikoihin ja liikenneturvallisuuteen, mutta myös suojattomien liikkujien, kuten kävelen tai pyörällä liikkuvien, kokemaan turvallisuuden tunteeseen.

Liikenneturvallisuusstrategian mukaan Suomella on tavoitteena liikenneturvallisuuden nollavisio vuoteen 2050 mennessä eli 0 kuolemaa liikenteessä. Päivitettävän ohjeen muutokset ovat askel kohti tätä visiota.

Ohjeen päivittäminen ja Ruotsissa käytössä olevan 100 km/h nopeuskriteerin tarkastelu on kirjattu kansallisen liikenneturvallisuusstrategian toimenpiteeksi ja Väyläviraston vastuulle.

Ohjetyössä on keskitytty liikenneturvallisuusstrategian toimeksiannon mukaisesti 100 km/h nopeusrajoituksen kriteerien määrittelyyn, koska sillä nopeudella on valtakunnallisesti suuri vaikutus sekä liikenneturvallisuuteen että saavutettavuuteen.

Ohjeessa esitettyjen kriteerien perusteella valtakunnallisesti nopeusrajoitus laskisi 100 km/h:sta 80 km/h:aan noin 1800 kilometrillä. Tämä on 4,5 % siitä tieverkosta, joka ei ole yleisrajoituksen piirissä. Muutos kohdistuu teihin, joilla onnettomuusriski on kohonnut. Näitä teitä ovat vähäliikenteiset maantiet ja vilkasliikenteiset tiejaksot, joilla kohtaamisonnettomuusriski on kohonnut.

Muutokset jakautuvat maantieteellisesti tasaisesti ympäri Suomea, mutta kohdistuvat kilometrimäärällisesti eniten Lappiin, Pohjois-Pohjanmaalle ja Etelä-Pohjanmaalle johtuen näiden alueiden maanteiden kapeudesta ja käytäntöjen yhtenäistämisestä. Suurimmat vaikutukset liikennesuoritteiden näkökulmasta kohdistuvat kuitenkin vilkkaimmille teille. Vaikutukset maakuntakeskuksien saavutettavuuteen ovat pienet, suuri osa tienkäyttäjistä saavuttaa lähimmän maakuntakeskuksen edelleen alle tunnissa. Matka-aikaa muutos lisäisi kaupunkien välillä kahdesta viiteen minuuttia.

Liikenneturvallisuushyötyinä muutos tarkoittaa 14,1 miljoonaa euron lisäsäästöä onnettomuuskustannuksina. Arvioitu kuolemien (3,8) ja

vakavien loukkaantumisten (3,4) vuotuinen vähenemä on yhteensä noin 7. Aikavaikutuksina muutos tarkoittaa 12,5 miljoonan euron lisäkustannuksia.

Polttoainekustannuksina muutos tuo lisäsäästöä 4,1 miljoonaa euroa ja hiilidioksidipäästösäästöä 0,4 miljoonaa euroa.

Liikenneturvallisuushyödyt ovat siis aikakustannusmenetyksiä suuremmat. Kokonaisuudessaan positiivinen kustannusvaikutus on 6,1 miljoonaa euroa.

Väylävirasto pyytää lausuntoja päivitettävän maanteiden nopeusrajoitusohjeen vaikutuksista, joiden kautta tulee esille sidosryhmien tietoa ja näkökulmia liikenneturvallisuuteen ja nopeusrajoitusten vaikutuksiin. Lausunto pyydetään toimittamaan Lausuntopalvelu.fi:in kautta viimeistään 4.7.2024.

## **Lieksan kaupungin lausunto:**

### **1. Millaisia vaikutuksia arvioitte suunnitelluilla maanteiden nopeusrajoitusten muutoksilla olevan toimintaan (aikataulut, matka-ajat, koettu turvallisuus ja saavutettavuus, kävelyn ja pyöräliikenteen turvallisuus jne.)?**

Lieksan kaupunki ei kannata esitettyä nopeusrajoitusten laskua maantiesuoksilla. Kaupunki korostaa sitä, että erityisesti kun mennään eteläisestä Suomesta kauemmas, on matka-ajat jo tälläkin hetkellä pitkiä. Itäisen Suomen kohdalla on taattava ihmisten ja elinkeinojen sujuva matka-aika, ei vaikeuttaa sitä entisestään. Rajan ollessa kiinni, on logistiikkaketjujen sujuvuutta pikemminkin parannettava etelän satamiin.

Lieksan kaupungin elinkeinojen kannalta tärkeään maantie 73 kohdalle Nurmes-Lieksa-Kontiolahti ei juuri esitetä laskua kuin mahdollisesti Enon kohdalle. Lieksan teollisuuden ja työntekijöiden liikkumisen kannalta maantie 73 100km/h kohdat ovat perusteltuja. Tie on riittävän leveä ja liikenne maltillista.

### **2. Mitä mieltä olette liikenneturvallisuuden parantamisesta nopeusrajoituksia muuttamalla? Millaisia muita keinoja ehdottaisitte ajatellen myös rajallisia rahallisia resursseja väyläverkon kehittämiseen?**

Nopeusrajoitusten tulee olla sellaiset, jotka autoilija myös kokee perustelluksi ja oikeudenmukaisiksi. Jos hyvällä maantiellä on kuljettajan näkökulmasta perusteettoman alhainen nopeus, aiheuttaa se helposti ylinopeutta ja ohituksia, jotka luovat liikenteeseen riskitilanteita.

Turvallisuuteen voidaan panostaa teiden kunnosta huolehtimalla, ohituskaistoilla, nopeusrajoitusvalvonnalla ja kaiteilla.

### **3. Miten maanteiden nopeusrajoitukset tukevat valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman asettamia tavoitteita ja alueenne liikennejärjestelmän kehittämisen suunnitelmia?**

Lieksan ja Pielisen karjalan alueen tavoitteena on parantaa Itäisen Suomen saavutettavuutta. Nopeusrajoitusten lasku heikentää saavutettavuutta.

### **4. Muita huomioitasi, mitä?**

-

|               |                                                                                                                                               |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Esittelijä    | Kaupunginjohtaja                                                                                                                              |
| Päätösehdotus | Kaupunginhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon maantieverkon nopeusrajoitusohjeen päivittämisen kriteerien vaikutuksista. |
| Päätös        | Kaupunginhallitus päätti antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon maantieverkon nopeusrajoitusohjeen päivittämisen kriteerien vaikutuksista.  |
| Lisätietoja   | Kaupunginjohtaja Pirre Seppänen, 040 1044 001,<br>sähköposti pirre.seppanen(at)lieksa.fi                                                      |